

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaе, 1661

De Sententia Et Re Iudicata. Titvlvs XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE SENTENTIA ET RE IUDICATA.

TITVLVS XXVII.

CAP. I.

Sententia lata contra leges vel canones, non tenet: nec ab ea opus est appellare. Panorm.

Gregorius Ioanni Archiep. prima Lusitaniæ.

Ententia a contra leges canonice prolata licet non sit appellatio suspensa, non potest tamen sublitte- re iplo iure.

CAP. II.

Leti debent celeriter terminari.

Idem b Ioanni Ravennati Episcopo.

Iurgantium e controversias celeri sententia terminare & equitati convenit, & rigori.

CAP. III.

Sacerdos sine iusta causa non est deponendus.

Idem d.

Non potest ququam a sacerdotali gradu (nisi ius- tis ex causis) conors sacerdotum sententia submo- vere.

CAP. IV.

Iusti qui perit sententiam a Papa confirmari, si iuste & ratio- nabiliter fuit lata.

Leo Papa e.

Ea, quæ iuxta ecclesiasticum morem iuste & ratio- nabiliter fuerit definita, nostra quoque sententia ro- borentur.

CAP. V.

Iudex deputatus super executione sententiæ admittit excep- tionem fraudis seu nullitatis sententiæ, non ad effectum, ut super ea promoveat, sed ut negotium ad superiorem, qui iudicavit, transmittat, si illam probabili ratione reperit h. d. notabiliter.

Alexander III. Eborac. Archiepiscopo.

De cetero noveris f. quod si sententiam a nobis la- tam præcipimus per aliquem executioni mandari, & frans intervenerit: non est facultas executori de toto ne- gotio cognoscendi, sed deferri quaestiones, quæ inciderint, ad sedem Apostolicam oportebit.

CAP. VI.

Non sufficit res damnata ad traditionem possessionis, tradere pi- gnum pro ipsa possessione.

Idem Norwicensi Episcopo.

Omni aliis quibus e est adjudicata possessio, non suf- ficit eis dari pignora, nisi corporali possessione, latentur.

CAP. VII.

Sententia lata contra matrimonium nunquam tansit in rem ju- dicatam: unde quandoq. revocatur cum constat de errore.

Idem eodem h. & V. Archiepiscopo.

Lator e presentium sua nobis infimulatione mon- stravit, quod cum quandam mulierem legitime des- ponisset, & carnalis effect copula subsecuta, inter eos scandalum est subortum, cuius occasione debirum ei subtrahit. Confranguinei vero mulieris hoc molestum habentes, quaestiones moverunt, proponentes, quod mulierem invitam & renitentem, nec ætatis aptæ ma- trimonio existentem duxisset uxorem: & quoniam idem vitam cupiebat agere dissolutam, demum utrius-

a Ca. 2. eod. tit. in 1. comp. b Sicut Greg. Ioan. Episc. Ra- venn. l. 2. c. 11. iust. regiff. c C3. eod. tit. in 1. comp. d Scil. Greg. l. 2. c. 47. epist. 2. regiff. e Ca. 2. eod. tit. in 1. comp. e Leo I. epist. 86. & c. 6. eod. tit. in 1. comp. f Post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 49. c. 12. & ca. 7. eod. tit. in 1. comp. g C8. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 36. c. 2. h al. Norw. Episc. T. & V. Archid. i C. 9. eod. tit. in 1. comp. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 4. c. 11.

que studio interveniente, fuerunt minus rationabiliter separati. Nolentes igitur matrimonium canonice conso- rta, levitate quadam dissolvi, mandavimus, quatenus o- mibus confiterentur eos per iudicium ecclesiæ non fuisse legiti- mē separatos, ecclesiæque deceptam, ipsos a coniugio sicut virum & uxorem infirmum permanere.

CAP. VIII.

Retrahitur sententia prædicta iniqua consuetudine in rem ecclesiæ.

Idem T. & clerico d. Anastasia Vers.

Omnia causa b, quæ vertitur inter vos, & G. ad h. de- cos super dotamen I. Apost. sed. legati dicata fuisse. itro vendita, ad examina I. Apost. sed. legati dicata fuisse. post app. ad nos interpositam, & receptas iudiciali, qua- niam intra terminum tibi fuit. ad eam prosecutionem præfixum iter non arripueras, contra te sententiam præ- ferens: memoratis G. & A. prætaxatum demum tran- sūdum Veronen. civitatis consuetudinem admittere con- vit: deinde cum causa fuisset ad nos per appell. delat. Brixiens. Episcopus delegatus a nobis sententiam in vo- vos (ipecta forma canonum) secundum eandem conso- tudinem, sicut prætaxatus legatus fecerat, promulgare. Nos autem considerantes, quod licet usus vel consuetudo non minima sit auctoritas, nunquam tamen veritas legi præiudicat, præscriptam sententiam revocamus, vos ab impetitione absolventes illorum e, volentes con- sium vestra domum adjudicamus supra dictam d.

CAP. IX.

Sententia iniqua retrahitur per superiorem, licet ead. sent. appellatio remota commissa. Si autem coram iudice iurisdictionem, est nulla h. d. intelligendo, quod pona dicitur q.

Idem Eborac. Archiepiscopo.

Inter ceteras e: & infra. Item cum aliquæ causæ in pel. re. committitur, & sententia ferretur iniqua, conser- cuari oportet: nec ei debet dari, si iniquitate manifestam.

CAP. X.

Sententia lata contra absentem non contumacem in causis matrimonialibus, non valet h. d. intelligendo, quod licet male sit in contumax. Panorm.

Clemens III.

Tenor literarum f tuarum ostendit, quod inter R. & M. mulierem quæstio matrimonii veniens, & Theatino Episcopo commissa fuisset, idem eandem muli- liere absente ab impetitione ipsius absoluti. Cetero- dem mulier a nobis ad litteras terminatæ, & de illa cognoſceres, & tam sine debito terminatæ, & de illa- tus verò R. à te vocatus ad causam infirmam quæ- ta e, non astuit: sed quia nocte sequente aliam simi- lare præsumpsit, in eum excommunicationis anatema promulgasti: à qua postmodum absolutus ad te veniens, ostendit litteras Episcopi memorati, quibus eam ab impo- sitione ipsius absoluti fuisse patebat. Quia igitur manus suos testes offert ad probandum, quod idem h. senten- sponſationis annulo h publicè solvasset: & tu pro- super his agere debeas, postulas edoceri. Absque in- quisiſtione tua taliter respond. quod (non obstante illa- ta absolute, quam Episcopus fecit) in causis prædictis eidem R. sub pena excommunicationis nullum impo-

a al. eos. b Cio. eod. tit. in 1. comp. ubi dicitur illi pignora. Theobaldo. c al. eorum, & 7. d Iudicium. e C. 2. appell. in 1. comp. ubi dicitur. C. 2. eod. tit. in 1. comp. g. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 49. c. 12. & ca. 7. eod. tit. in 1. comp. h. h. theu. pignora. i. e. matrimonium. k. traclum. Felinus ea. alius. sup. de præsump.

216
217
deum, ne ad eam quam superinduxit, accedat, prius quam fuerit eius decisa.

CAP. XI.

Sententia dicitur in causa matrimoniali rite lata, ad solam ipsius confessionem assensu contrarium, non revocatur, sed in-
veniam et si deus legimus de contrario doceatur. Ita summa-
ria, et aliquid de novo affirmat. Pammor.
idem.

Coniugium a E. Iatris presentium, sicut tuis liti-
tatis legitime probrerunt; ita quod inter eos senten-
tiam non possit; praedia vero E. cum sit tibi post-
positum confis, quod eius confirmet in veritate ante
separatorem cum contraxit, et tandem ad secundas
nuptias convolvit: [1 & 7.] Fraternitati tuae respond.
epist. propter solam confessionem mulieris non est re-
vocanda a sententia per iudicium ecclesiae rationa-
biliter promulgata, nisi legitime in contrarium proba-
tum.

[1] Quia igitur reatum suum non recognoscens, consilium no-
strum ipse nos exposit: tu inde a nobis in hoc postulas respon-
sum.]

CAP. XII.

Si papa contra pronuntiationem suam conferat beneficium, hoc
tamen, si non dicitur collatum, & non valet.

Innocentius III. Archidiaconus & iussus Magalmen.
Cum olim Magalon. Episcopus P. de castro novo,
quod vocatur Archidiaconatum ejusdem ecclesiae no-
minavit. I. proposito, ut nullus ibi (nisi prius duplici sibi
voce vocatus) institueretur per appellationem interpo-
sitam inibente, Episcopus dictum P. de Archid. per suum
auxilium investivit. Praepositus vero alium ad eundem
Archidiaconatum nominare praesumpsit. Tandem C.
procurator noctes, quod factum fuerat ab utraque parte
offensas, pronuntiavit, quod aliquibus scriberet, ut tam
Episcopum, quam personas ad ordinandum concorditer
Archidiaconum monerent, & eorum forte monitis non
obstantibus, hoc ipsi exequi non differrent. Post hoc vero di-
ctus procurator solus G. qui nondum ad diaconatus e-
reptionem officium praeter conscientiam procuratoris
Episcopi pro se ad hoc tunc morantis, ipsum archidia-
conatum contra pronuntiationem suam consulit, sicut
credendum circumvenit. Nos igitur inherentes vestigiis
prodecessor. no. assentium sententiam Rom. sed. cum ali-
quod fuerit subreptum, posse in melius commutari: quod
deprecatum. factum est. non obstante donatione, quam
ab eodem Episcopo in illusionem donationis Apostoli-
ca super dictam recepit. ipse irritum revocamus: & eili-
um ad eam, cum de subreptione liquido constat, & su-
per dicto archidiaconatu perpetuum silentium impo-
nentes, praecipiendo mandamus, quatenus expeditum
subdiaconatum (plena omnium vestrum, qui praesen-
tibus in ecclesia, interveniente concordia) ordina-
reocamus.

CAP. XIII.

Videtur a tertia per litigatoris lata, si ab ea intra 10. dies
non sit appellatum. Vel si & aliter: Per sententiam, a quo non
fit appellatum, periti ecclesiae subiecti praesentis Episcopo, seu
alio a quo appellari potest.

Idem Abbati & conventui S. Zenonis Veron.
[1] Et ad. tit. in 2. comp. vide Guid. Pap. b. Disto. fid. des. f.
et. g. in. p. 1. c. 2. ad. tit. in 3. comp. vide Rom. & A.
et. in. p. 1. c. 2. ad. tit. in 3. comp. vide Rom. & A.
et. in. p. 1. c. 2. ad. tit. in 3. comp. vide Rom. & A.
et. in. p. 1. c. 2. ad. tit. in 3. comp. vide Rom. & A.

Um inter vos a pro ecclesia vestra & Archipresby-
terum & clericis S. Proculi, super subiectione ejus-
dem ecclesiae quatio veteretur: ex parte vestra fuit pro-
positum, quod dicta ecclesia monasterio vestro pleno ju-
re debet esse subiecta: videlicet in institutione, destitue-
tione, investitura Archipresbyteri, & ejusdem fidelitate,
ipsius, & fratrum obedientia, correctione, representatione
ad ordines, tonsuratione, susceptione chrisimatis, lita-
niis, & aliis similibus, per quae plena subiectione declarat:
ad quod probandum instrumentum publicum concessio-
nis B. quondam Veron. Episcopi pars vestra in me-
dium producebat, quam concessionem concessit ejus G.
ratam habuit, & etiam confirmavit. Super his quoque
tam Rom. Pon. quam Patriarchatum a quilibet privilegia
& confirmationes induxit, quorum unus de subiectione
plenaria in privilegio suo evidenter expressit, quod sub
testimonio b. R. quondam Veron. Episcopi, qui ejusdem
ecclesiae Archipresbyter exstitit, factum fuerat & comple-
tum, & in eodem a priore sancti Zenonis mandavit sua
vice subscribi. Adiecit etiam pars vestra, quod inter B. &
quondam Abbatem ejusdem monasterii, & sancti Proculi
Archipresbyterum & fratres ipsius procedente tempore
de fidelitate & obedientia manuali controversia fuit ex-
orta, ad quae duo illi se duntaxat teneri negabant, & su-
per his testes producti fuerunt tandem praefatus G. Veron.
Episcopus quendam cardinalem sequens, a quo idem fuerat
indicatum, quod vel Archipresbyter dimitteret eccle-
siam, aut Abbati obedientiam repromitteret, sententia-
liter definitivi, cujus sententia (cum nulla fuerit appella-
tione suspensa) in rem transit iudicatam: [1 & 7.]
Quamvis forte dicto instrumento donationis non sit plu-
rum intindendum, nec confirmationibus nec privile-
giis, quae de ipso causam & originem acciperent: adven-
dentes tamen, quod quantum ad litigantes ipsos, jus ex
sententia factum fuit, postquam in rem transit iudica-
tam, etiam si contra jus litigatoris lata fuisset, cum contra
jus constitutionis expressae lata non fuerit, veritate contra-
rium sermonibus praevaleat, quae ad praesumptum rite per
omnia celebrata: definitum, ut Archipresbyter S. Proculi,
qui pro tempore fuerit, fidelitatem & obedientiam
praestet Abbati sancti Zenonis.

[1] Quam ob rem nullo posse iure remedia attentari, a cuius
prolatione usq. ad haec tempora L. annorum est elapsam spacium,
per quod probatur quod monasterium S. Zenonis praefatum ecclesiam
pleno iure possiderit, & quod dictus Archipresbyter & fratres ejus
praerit & praesentes obedientiam Abbati S. Zenonis praerant, eas
itaq. hae qua praesentibus, & similia multa praesenti audientes nobis
& fratribus nostris praedenter & fideliter retulissent, nos commenda-
tave fm. consilium.]

CAP. XIV.

Sententia contra alterum lata, nihil iniqui continens, venit in
causa appellatoni confirmanda: licet per adfectionem videatur
pro altero fuisse probatum: dummodo pro sententia concurrant praes-
umptioes de quibus hic in litera: & secundum hanc intellectum
est hic casus singularis valde.

Idem canonicis Novariens.
Cum a eorum inter vos & A. clericum super praebenda
Novariens. ecclesiae veretur, Laudun. Episco-
pope de consensu partium f. commisit terminan-
dam, qui pro vobis contra dictum A. definitivam sententiam
promulgavit: a qua fuit ad nostram audientiam
a. Cap. 3. et. tit. in 3. comp. an. falicet. sententia lata contra ius
litigatoris valet, Felix in a. novus. sup. de. iud. Bar. in l. p. de. iud.
& iur. b. B. c. In l. Bar. quod inter quosdam Abbatem
ejusdem monasterii & S. Archipresbyter. Et. d. Al. presuntur.
tur. & C. 2. et. tit. in 3. comp. f. Et quia de partitione consen-
su sui datus iudex, non poterat recitari, nisi in va. causa super cen-
sur. supr. de. offic. de leg. cap. in. f. in. m. te.

appellatum: [i & j.] Licet ex parte ipsius A. fuisset propositum quod contra formam mandati nostri dictus Episcopus sententiam promulgavit, sicut per adfectiones nitebatur probare: quia tamen iudicis animus non semper ad unam probationis speciem inclinatur, & ipsa sententia nihil continebat iniuriam, & eidem iudici communi partium ad sensum fuerat causa commissa, qui ut sententiam ferret post examinationem causae, ab utraque parte fuerat requisitus: sententiam ipsam curavimus confirmare.

[i.] *Dicitur igitur A. & magistrus I. & A. procuratoribus ecclesie vestrae, in vestra propter hoc presentia constituta. Idem A. probare multipliciter nitebatur, sententiam iniquo latam fuisse, ac propter hoc debere non immerito retrahari: dictu procuratoribus vestris defendentibus sententiam, & eam petentibus confirmationis vestrae praesidia commoveri. Nos igitur auditis quae fuerant hinc inde proposita, & diligentius intellectu, habito cura fratribus vestris super his diligentius tractatis.*

CAP. XV.

Si sententia praecipit aliquid fieri ad certum terminum, tempus decedendi ad appellandum currit a tempore sententiae, non autem a die finis termini. hoc primo. *Quadragesimo tempore, quod a lege datur condemnatio in personali, potest a iudice ex causa arctari, & dicitur terminum arctatum recipiens, non potest post decedendum appellare, licet non esset iudicem ex causa terminum abbreviasti: hoc secundo. Ab executione sententiae non appellatur, nisi in executione modus excedatur: hoc tertio d. ex vacando medullam ca. secundam Panorm.*

Idem Constantien. Episcopo.

Quod ad consultationem: & infra. Quia postulasti, utrum appellationi sit clerici deferendum, qui purgationem indicam sibi per sententiam, & ad ipsius receptionem terminum competentem b. puta viginti dies vel amplius, sine contradictione recipiens: & ad diem veniens consequenter, appellat causam non exprimens appellandi: nec fit locus nisi suscipienda purgatione & executioni sententiae, a cuius prolatione & purgatione anjuncta ultra decedendum d. dicitur effluxisse. Taliter diximus respondendum, quod cum post decem dierum spacium sententia in auctoritatem rei transeat iudicata, qui quia provocationis subsidium intra id temporis non accipit, appellandi sibi ab initio denegavit: cum per hoc videatur per interpretationem juris lata sententia paruisse, praesertim ubi causa non reddita appellandi. Sed nec executionem ipsius sententiae idem convenit retardari, licet ad hoc agendum quadrimense tempus regulariter sit statutum: quia id arctari potest nonnumquam a sedente in medio, & etiam prorogari: & qui ab initio sponte recipit terminum breviorum, imputari e. sibi potest & debet: cum ex hoc videatur amplius beneficium contempnissu: unde talis non audietur appellans, nisi forte aduersus eum modus executionis canonice excedatur.

CAP. XVI.

Sententia potest probari per testes: licet non deponant de causis, quae sibi iudicem movere ad sententiandum.

Idem Decano cancellario & Canonico f. Lundonem.

Sicut nobis g. intimasti, cum causa, qua inter H. subdia. & B. Presbyterum super quinque modis frumenti vertebatur, ipsi subdia. per annos singulos exolvendis, vobis commissa fuisset, & restitutionem sibi fieri postularet: subdia. supradictus adversarius se ad hoc non teneri respondit, cum alia vice super hoc contentus fuerit, & sententia absolutus: quod ostendit.

a. Antea male Constantin. b. Vid. leg. generaliter, cum non per Dec. C. de reb. ere. & jur. c. conditio. d. decemium. e. imputare. f. Lundonem. g. Ca. eod. tit. in p. comp. Vide Alex. & Insn. in l. 1. C. de bon. poss. in l. 1.

de re voluit duorum testimonio, ex quorum deponere constitit quod magister A. aut Episcopi Lundonem non absolvit ab imputatione subdia. in causa, quia testimonium ipsorum quasi modo prolatum, cum de causis quae iudicem movere soleant, ad certum proferenda nihil discrete, quod tenendum sit, hinc duxit Apol. consulendam. Cum tamen in ista causa locis, in quibus copia prudenter haberetur, non recusat, quod omnia, quae iudicem movent, non recusat, in sententia profertendis: vobis tamen respiciendum quod cum ex depositionibus testium praedictorum ostenditur sententiam a iudice suo prolatam, propter veritatem iudicialiam praesumi debet omnia legitime processisse.

CAP. XVII.

Ab eadem sententia potest appellare, velum tunc, vel iam tertius, cuius interest: & potest sententia quae ad non e. suo iure decem confirmari: res illa tunc tamen appellantis infirmari.

Idem Astorian. Episcopo, [& Astori. f. scilicet] j. de iudic. Legum.

Um super e. controversia, qua inter Astoria. Episc. cum & monasterium Celles nova super hinc vertebatur, pro Episcopo diversis sententia una facta nunciatus Oneten. Episcopi per eam Oneten. ecclesiam fam graviter querebatur, ad quam propositum nunciatum pertinere: [i & j.] Cum ex parte monasterii nihil rationale fuerit propositum & obiectum, pro sententia pro Episcopo promulgata debetere irrita, eo quantum ad monasterium duximus confirmatione infirma. Mandamus, quatenus si constituti appellationis Oneten. rationabiliter interpolati, & ad sequendam nunciatum eius e. intra tempus legitimum statinatum fuisset, executio sententiae dicitur, & non possessionem Oneten. ecclesiae detrimendum Oneten. alioquin (sicut jus postulat) executioni ab Episcopo Oneten. praedictis demandetur: cui, quae praesentis sententiae praedictae, quo minus suam valeat regulariter, & contra res inter alios acta non necesse regulariter, & contra constitutiones canonice & civiles.

[i.] *Testis quoniam igitur hoc & similia, non est factus nisi praesentis cardinalis subleter venimus: quae constituti non fuerunt litterae a deobus missae, cum tunc inter se non fuerit & ex istius officio tenemus op. si. q. consuet. in p. cessum, & contra istum sententiam ex parte monasterii nihil ratumabile fuit propositum & obiectum, quare de sententia eam communicata f. com. quantum ad monasterium non minus confirmandam, nisi perpetuum in hac re. Item tamen. Ceterum, quae super appellatione Oneten. ecclesiae non praesentis cere veritatem, causam ipsam vestro duximus curatum confirmandam. f. i. per. d. f.*

CAP. XVIII.

Si citatus ad sententiam, ex legitima causa iudicem non comparuit, tunc sententia eo absente lata: sed sententia non plene, non retrahatur sententia: nisi prius decem sit conquisita. h. d. & est verum & non intelligitur sententiam tamen per alios doctores non clari discutiunt.

Idem.

Um Bertholdus miles e. curiam suam pro Nunsheaven. P. militi pignori obligasset, ecclesiam sublatam de medio, A. nepos eius, qui successore vacante ecclesiae ejusdem, adferens quod iam paratus.

a. Facis ad hoc l. 1. C. de prescript. quia verbi causa. C. l. 1. non. C. de legi. b. Ca. 7. eod. tit. in p. comp. d. e. quibus non possit appellare. c. vide C. de in rem. d. de cas. p. p. de. de l. 1. sententia in p. v. c. d. h. q. f. de. de. l. 1. de. h. in quae m. n. f. & l. 1. de. de. alia. d. l. 1. de. h. in quae m. n. f. exp. c. C. d. eod. tit. in p. comp.

CAP. XX.

Secundā sententia in diversa instantia contra primam lata tenet in re iure, nec debet infringi, etiamsi sit iniusta, ex quo ab ea non fuerit appellatum, praesertim si prima sententia secundū iudicium non fuit ostensa, h. d. Panorm.

Idem conventus sancti (Leodii) a. Inter monasterium b. sancti A. Rothomagi. & vestrum super modo eligendi Abbatem, in monasterio vestro fuit quæstio agitata: & infra. Cūm confiteri nobis primam commissionem non fuisse per ultimam revocatum, tum quia cause suspensionis in iure propolite revolve videantur: quas etiam tanquam dilatorias ante litis ingressum opponere debuissent, quibus coram delegatis eisdem subeundo iudicium renunciasse videntur: tum etiam quoniam de privilegiis Apost. sed. & processu negotii coram primis iudicibus nihil in secundis literis dicebatur, quod si fuisset expressum, obtinere d. minime possent: Non obstante sententia, que pro monasterio sancti A. dicebatur fuisse prolata, que tamen nobis ostensa non fuit: tamen si a prædictis iudicibus fuisse ostensa, ea prohibita contrarium statuisset: alioquin eam obijicientibus impetretur, cum sub prætextu novorum instrumentorum lites non debeant instaurari. Factum priorum iudiciorum & firmum habemus, & eorum sententiam confirmantes, electo a vobis non ipsi munus benedictionis (salvo iure dicecesani) curavimus exhibere.

CAP. XXI.

Tentā sententia contra privilegium ostensum vel non ostensum, si ab ea non fuerit appellatum vel supplicatum.

Idem Episcopo, deca. & cancellario Parisien. Vborta e. inter Meldens. Episcopum & monasterium Attrebatense super ipsius monasterii subiectione materia quæstionis, & procuratoribus partium litigantibus coram nobis, quia per confessionem partis adversæ confititur eundem Episcopum, quasi possessionem obedientie eidem monasterio habuisse, ipsum restituendum decrevimus ad eundem. Verum quia privilegium Innocenti. Pape præno libertatem monasterii plenariam exprimebat, decano Suestion. & suis confidibus dedimus in mandatis, ut Episcopo in quasi possessionem obedientie restituito, nisi contra privilegium rationabile aliquid obijceret & probaret, super subiectione monasterii sibi silentium imponere procurarent: (& infra.) Iudicibus autem causam instructam remittentibus, quia cognovimus efficaciores Episcopi rationes, subiectionem eidem adjudicavimus memorati monasterii, ut ibidem habeat tanquam diceces. Episcopus potestatem, ita tamen ut nullam per hoc Apost. sed. præiudicium generetur, quo minus, si voluerit, suam iustitiam prosequatur. Nimirum si præfati Innocenti. privilegium Alexandro fuit in iudicio præsentatum, & si ipse tulit sententiam contra illud, intelligitur reprobatum. Si vero non fuit coram eo exhibitum, prætextu privilegii de novo reperti prædicta non debet sententia retractari.

CAP. XXII.

Sententia à qua fuit appellatum, retractatur, si constat testem quorum dilata tantum lata fuit, conspiratores fuisse, & contradicente parte recepto.

a. Alii: S. Leonardi de cruce. b. Cas. ad. tit. in 3. compil. vide l. Imperatores. cum gloss. de rejud. Alex. conf. 133. Paulus de Castro consil. 22. incip. in causa que vertitur. c. ead. l. 1. & ibi Cynus. & doct. Cod. de dilat. d. obtineri. e. Cas. ad. tit. in 3. compil. f. etiam, ita: nulla sententia contra ipsum, illud intelligitur. &c. alia, ita: tunc sententiam contra illud intelligitur. &c. in omnibus tamen desunt illa duo verba paulo 7. coram eo.

CAP. XIX.

Papa in sententiis, quas profert, ordinem iuris servat.

Idem Præfatus Episcopo. Apost. sed. legato, & de Capodivertis de Celd. Abbatibus in Colonia. & Monasteriensi diceces. constituit.

In causa d. que summi Pont. iudicio deciduntur, & ordinem & rigor æquitas est subtiliter observandus. Cūm in similibus casibus ceteri teneantur similiter iudicare. Nisi forte cum aliquo (causa necessitatis & utilitatis inspecta) dispensative duxerit statuendum.

2. Annotat. in plur. aniq. & ita legend. patet, est autem in causa d. Archiepiscopi, cum multis falsis suffraganeis. b. ad. Tiberius al. Tiberius. v. s. in aniq. de ill. & dilio. etiam, de ill. q. aniq. comp. d. Ca. q. ad. tit. in 3. comp.

[Marginal notes on the left side of the page, including page number 320 and various references to other works and legal principles.]

Idem S. Maria in Capi (& Valli sece-
re Abbati.) a

Cum I. & A. b canonici sancti Dio. Remen. ex parte
apostolatus referant, quod Abbas eorum super dilapida-
tione, perjurio, simonia, & quibusdam aliis erat multi-
pliciter infamatus: nos Cathalan. Episcopo, & eius col-
legis dedimus in mandatis, ut ad ecclesiam personaliter
accedentes, tam in capite, quam in membris corrigerent
corrigenda, & stauerent quae statuenda viderent: & in-
fra. Iudices autem Abbatis & canonicorum iuramenta
recipientes, Abbatem ab administratione ipsius exlesse
per sententiam removerunt, correctione membrorum di-
lata, quam tunc non poterant expedire. A qua senten-
tia, cum procurator praedictus ad nostram audientiam
appellaverit, proposuit dictam sententiam reprobendam,
tunc quia iudices lite non contestata in ipso negotio pro-
cesserunt, tum quia iuramenta conspiratorum contra i-
psum recipientes (depositionibus coram partibus mini-
me publicatis, nec e ostensis eidem) ad sententiam pro-
cedere praesumpserunt: & infra. Quia vero de conspi-
rationis articulo nobis non potuit fieri plena fides: man-
damus, quatenus si vobis confiterit, quod illi conspi-
ratores fuerint, quorum constat à iudicibus iuramenta rece-
pta, quod Abbas probare voluit coram eis, & eorum di-
cta iudices secuti tantummodo, cum per alios ea proba-
ta non essent, sententiam protulerunt, vos irritantes pro-
cedere eorum in negotio iuxta praedictam formam com-
prehensam in prioribus literis procedatis. Si vero eos
conspiratores fuisse nequiverit comprobare, vel licet de
hoc constaret, appareat tamen illos nihil super his depo-
suisse, pro quibus idem Abbas fuit amonus: vel etiam si
aliqua super his deposuerint, ea tamen per aliorum dicta
fuerant sufficienter ostensa, processum ipsorum iudicum
confirmetis: quia licet adversus Abbatem non deberent
conspiratores dimitti, iuramenta tamen ipsorum de ve-
ritate dicenda super statu ipsius domus recipi poterunt:
ut per ipsorum dicta super aliis fides possit haberi, quae
Abbatem minime contingebant, praesertim quum tunc
probatum non esset eos conspiratores fuisse.

CAP. XXIII.

Damnatus in alione injuriarum infamatus est, & per Papam pos-
est fama restitui. d. prout commoverit summatur.

Idem H. de Castro Guarri. d

Cum te & a Bartholomaeo injuriarum actione con-
vento, eo quod diceris equum tuum non esse mino-
ris pretii, quam capillos ipsius, iudices, qui super hoc co-
gnoscebant, te in decem solidos condemnassent, tu ti-
mens ne ipsorum sententia te notaret infamia f, benefi-
cium restitutionis ad famam à sede Apostolica implorasti.
Nos autem considerantes, quia nulla fuerit vel minima
facta injuria, volumus te per g praedictam sententiam
infamia non notari.

CAP. XXIV.

Revocata sententia propter defectum iurisdictiois, ut quia unus
ex iudicibus publice excommunicatus erat, vel propter iura ordi-
nem non servatum, iterum de principali queritur.

Idem.

Ad probandum b quod procurator dominæ: & in-
fra. Vos autem interim agnoscatis de confirmatio-
ne sententiae, quae lata est à iudicibus delegatis de ele-

a al. in Cogia. al. Catag. al. Valli. Item. b C. 2. eod. tit. in 2.
compil. c Hanc. 122. Innoc. dicit esse singularem, quod attesta-
tionem publicam est de iust. i. c. non autem de sub. statuta. Male te-
gitur pro eodem eisdem, cum de solo Abbate firmasti. d al. Va-
rum. al. Idem R. multu. e C. 1. eod. tit. in 1. compil. vide Bart. in l.
infamam. ff. de pub. iud. f vide l. Ablesas. de his qui not. infam.
g al. propter distam. h C. 2. eod. tit. in 4. compil. vide Ant. de
But. in c. fraternitatis. supr. de test.

ctione custodis, ut eam (sicut de iure fieri solent)
confirmare vel infirmare curetis, ita ut si pro te non
nexus ex delegatis iudicibus, qui eandem sententiam
tulerunt, excommunicationis vinculo esset publican-
datus, quando sententia lata fuit, sicut per litteras
ni literas perhibetur, aut ex alia iusta causa exco-
municatio confiteri infirmandam: ipsa causa, si
electione custodis iterum cognoscatur.

CAP. XXV.

Res inter alios iudicata, alia non nocet: fallit in eo, quod
illam litigare, cui secundo loco competebat actus, vel de ipso
quo casum in iure iudicatum habuit.

Gregorius IX.

Quamvis regulariter alius non noceat a sententia
iudicata. Et tamen, qui cum filio procurator de
actio vel defensio competebat, sustinuit sequenti
re. Ac illi etiam, qui passus est eum, à quo casum
buit, expectari, est praedictum generatum.

CAP. XXVI.

Si duo ordinarii pronuntiant contraria, tenet sententia
fallit in quatuor casibus hic contentis, & similibus. Si uno
gata discordant, delegatus est admodum. Si alter ordinarius
Idem.

Dvobis b iudicibus (ut accipiam) directio
tias proferentibus, si ex iurisdictione eorum
cesserunt, tenet pro reo, non pro actore, licet
causa favorabili, puta matrimonio, libertate, dem
stamento pro ipso fuerit promulgata. Si vero
ta potestate, utraque pendet sententia ex utroque
gantis. Quod si ex compromisso, neutra debeat
vigorem.

DE APPELLATIONIBUS & RECA-
TIONIBUS, ET RELATIO-
NIBUS.

TITVLVS XXVIII.

CAP. I.

Collatio beneficii facta post appellationem ex potestate
senti causa interpositam, est ipsi iure nulla.

Alexander III. Excom. Episcopo & Diacono
London.

Dilecti d filii prior & clericus de Galesberg
ven & querimoniam transulerunt ap-
boracem. Archiepiscopus Apoll. sed. leges
dem priorem post appellationem suspensam, sua
interdixit, & canonicos (si eidem tanquam pri-
rent) excommunicatos denunciavit. & casus
quibus si veritate per idoneas personas & factam
licite inquirita, invenientur ecclesiarum consecratio
etas, nisi prior & canonici malitiose distulerint con-
tum ad se pertinere, ordinare, in irritum revocari
dem.

CAP. II.

Appellatio generalis, restituta causa non valet.

Idem Archiepiscopi. Reano.

Inter cetera: & infra f. Super eo quod Abbas
Apollinaris in clauistro à te appellatorem impo-
sui generalem super omni causa, quae ad illam
dem.

a Vide lres inter. C. quando res iud. non noc. b Compil.
iudices proferunt diversis sententias, qui praesentibus, cum
si duo ex tribus & l. 6. in v. ff. de recip. lib. c. De iur. iur.
vide conc. Trident. Sess. 13. de reform. c. 2. & Sess. 21. de iur. iur.
d. Post conc. Later. sub. Alexand. III. p. 2. c. 2. de iur. iur.
compil. e al. gravem ad nos quer. f C. 2. eod. tit. in 2.
& post conc. p. 10. c. 2.